

Malurt i begeret

Dagspressen forteller 8. mai at det skal reises et frigjøringsmonument utenfor Oscarsborg. La oss håpe at det ikke blir i samme stil som den bemerkelsesverdige kladasen på Festningsplassen. At det blir plass til våpen i et frigjøringsmonument. Jfr. det vakte 1814-monumentet som står bortgjemt bak Eidsvoll jernbanestasjon.

Dag Bergrav uttaler til Aftenposten at Frihetsmonumentet i Narvik «skal representere den takknemlighet nordmenn kjenner for at vi i 1945 vant vår frihet og selvstendighet tilbake, og den representerer en takk til våre allierte osv».

Han minner også om hvor viktig det er at ungdommen leser om krigen og okkupasjonsårene. Heldigvis er krigen kommet så langt på avstand at den kan sees på med en viss objektivitet.

For det første: Vi var ikke alliert med de «allierte». Norge hadde en militæravtale av 1941 med Storbritannia om kommando-, forsyningsforhold o.l. Vi fikk avtaler med Sovjet og USA om forholdet mellom allierte og norske militære og sivile ledd når britiske, kanadiske, amerikanske og andre tropper med en egen militærkommando rykket inn i Norge. Man bør merke seg at alle militæroppsetninger, også Milorgs, stod under denne kommando. Man bør også merke seg at general Böhmes kapitulasjon på Lillehammer ikke skjedde til den norske forvarssjef, kronprins Olav, men til en alliert gruppe, hvor Norge var representert med en enslig marineoffiser. Man bør merke seg at det tyske krigsmateriell i Norge ikke ble norsk, men alliert eiendom. Om høsten måtte general Ruge, som igjen var blitt forvarssjef, rette en henvendelse til Combined Chiefs of Staff i Washington om å få tildelt en viss del av de våpen tyskerne hadde etterlatt seg, til norske styrker. Med lua i hånda, så å si.

Det kan også i høy grad diskuteres om vi uten disse såkalte allierte var blitt trukket inn i krigen. Jfr. presset fra Storbritannia og Frankrike om tillatelse til å sende tropper gjennom Norge, angivelig til hjelp for Finland, Altmarkaffæren i Jøssingfjord, hvor vi demonstrerte overfor både Tyskland og England at vi ikke kunne forsvare vår nøytralitet. Mineleggingen 8. april 1940 er heller ikke noe å takke Storbritannia og Frankrike for. Da

103145

Frankrike kapitulerte, erklærte Churchill at England stod alene. Men da var Norges regjering, gull og handelsflåte i England, og det som var reddet unna av marinen. Hjelpen var en katastrofe.

Vi kan takke England for å ha trukket oss med i NATO, men takken bør innskrenkes til det, uten noe monument.

Anton Olstad, oberstlt. n.
cand.philol